

جمعه ۱۶ آوريل ۱۹۲۶

«ترك سلاح» قونفرانسى نە در؟

جهان محاربهسى ختام بولىدىن سوڭرە دخى بوتون بويوك و كوچوك ايمپريالىست اولكەلەرنىڭ بەدە سلاخلانما سى، و بو جەتدىن اولكەلەردە زىيادە دەشتلى بىر سورتدە حاضرانىمىلارنى اشكارىدۇر.

ھىمىن قايتالىست-ايمپريالىست اولكەلەر بو سلاخلانما سى گوسا نەھىت و بىرەك و اوزلىرىنى صلچىرور و سلاخلارنى ترك ايتىك طرفادارى گوستىرەك ايجون بىر قاچ يىلدرەكە آروپادە بىر «ترك سلاح قونفرانسى» چاغىرماق فەكرىدە اولوب، بو بارەدە دخى بىك تىلاشلى حاضىرقلر گورمىكەدەرلر. و لاكىن بو قونفرانس بىر دورلو باشە گىمبور.

عجبا بونك سىبى نەدر؟ سىبى او دركە، بىرنىچى دەفە قايتا لىست بويوك دولتەرنىڭ بو آرزوسى جدى دىگىلەر، اونلر ھىچ بىر وقت صلحە و سلاخلانما نىڭ نەھىت و بىرەسە جەدا طرفدار دىكلەر، و لاكىن حال بويە اولمىقلە بىر بىر بو ھىلەكار دولتەر، خصوصىلە انكترە حكومتى، بو قونفران-رانىڭ باشە كىمەنەك كىشى شوراىلر حكومتىڭ بويوتە آتماق استىيرلر. باق اونلرڭ شىتالغى و ھىلەكارلىق نەدەدر.

اونلر ترك سلاح قونفرانسىڭ بىرى ايسويچرە اولكەسنى انتخاب ايتىشلر. بو او اولكەدرەكە نەدە بوندىن ايكى يىل اول شورا حكومتىڭ رەسمى نەھىتە و مەنلى اولان يولداش واروفسكى بى اولدەرىلەرلى آزاد بىراقىدى.

البتە كە شورا حكومتى ختى بىن الخلق قانۇنلارنى مەھابىر بىر حرەكت ايلە قانۇنلرى مەھافىزە ايدەن اشويچرە حكومەتتە بويوت اولچاق حرەكتى اونوماشقىدۇر. بو سېدىن دخى اويلە بىر اولكەنڭ توپراغىدە جمع اولونەجىق بىر قونفرانسە اشتراك ايدەمز. دېمك كە، شورا حكومتىڭ سىياسى بىك اشكار و جدىدر.

قلوب و صنایع تەقىسەدە ارمنستان تور كارىنڭ وضعىتى بوندىن دورت ايل اول ارمنستاندە ھوسكارلارنى طرفىدىن بىر دەستە دوزەل نورىكلر ايجون مر كزى فرقه تورىك مشدى؛ كە بو دەستە اولدۇقچە اوز قوۋ شەبەنىڭ تىشبايلە بىر قلوب دىكىدېرىلمە سە و مەجىطمزە گورە خلقىمىزە انقلابى سى ضرورەتە بىئە لازم اولان ادارەلەرگە نامشالار كوستىرەكە زىھىتلىك خىلقىڭ حسن ياردىمى ايلە آوشار كروانسرايى ياتىدە و توجىنى قىزانمىقلە قلوبىڭ ھەمىتى دە كەنە بىر بنا بىر چوق زىھىت و مىسقىلر ھەمىتىدە وطنداشلارە آڭلاتمىغە باشلامشىدى.

لە تەمىر ايدىلدىن سوڭرە غىزىبىكوف آدەنە بوندىن بىشە قلوبىدە انقلابى بايراملار بىر قلوب مەيدانە گىلدى. بو زمانلار ايروان تور كلىرى آراسىدە كى شىيالى و تياترو تورىك خلقى قلوبە باغلامق كى مەھ بىر

وظیفەنڭ ايفاسىدە قلوب بويوك رول اوينا دىبىنى كىمە انكار ايدەمز. شەردە تور كلىرگە جوانلار تىشكىلاتى كىر كە فرقهچىلرنىڭ اجلاسلىرى و سىياسى درىنكلرگە دىرلىرى قلوب ايسە تور كلىرگە اكترىتى تىشكىل ايدىن بىر بىرە اولماسى نەقە نەزىرلەدە بويوك ھەمىتى حائز ايدى بويە بىر قلوبە چالشمىقلە ايكىن قلوبىڭ آرقا طرفى اوچىدى. دىوارلارنى و طوانى اوچماغە و باغان باغىشلار قلوبىڭ ايجىدە دولماغە باشلادى.

ايشتە قلوب اوز فعالىتە بو سورتلە خاتمە چىكركن تىشكىل ايتىدىكى درىنكلرگە دە فعالىتە خاتمە چىكمشىدۇر. بىر ايلدىن بىر ايرى بىر بىرە قلوب و بىرەسەسنى ايشىد بىكەز حالەدە آخىردە ايكى اوتاقىدىن عبارت على خانىڭ ايلورلى قلوب اولاراق و بىرەلمش ايسە خلىق بورادىن ھىچ خىرى يوقىدۇر. اساساً قلوب دىكلەر. شورا حكومتى شەدىيە قدر ارمنستان تور كلىرنىڭ ھەر بىر آرزوسىنە كفايت و بىردىكى حالەدە قلوب مەشەسە تەماشىچى كىشى قالمىسى چوق آچىچىق بىر حالدر ظن ايدەرم.

تور كلىرى بىر بىرە توپلامق لازم گلەرسە و اونلارلە مەھابەدە بولونماقتا ايجاب ايدىرسە عجبا بىز گوك سىجەمى طوبىلانچىز، بو سوڭ آيلار ظىرفىدە جوانلار بىزگە و مەكىنلر بىزگە تياترو ايشلرنە چوق بويوك ھوسلە اشتراك ايدوب تەماشالار قو بىماق آرزوسىدە اولدۇقلىرى گورولمىكەدۇر. بونا گورەدە حكومت تياتروسى

بو آختىجالارى اودەمك و كىدلردە كى اون بىكلىرچە تورىك كىندىچىلرنى علم و مەھارفىدىن و صنایع تەقىسەدن خىردار ايتىك ايجون دە فرقه مەزىڭ و ارمنستان شورا حكومتى عالى ادارەلرنىڭ بو نەقە بىر نظر دىقتى جەل ايدوب تور كلىر ايجون بىر قلوب دىكىدېرىلمەسنى لازم بىلىرىز.

م. حىسنىوف

خارجى اولكەلەرنە

چىنەدە وطنداش مەھابەسى

لى-چىن-لىن اوردوسىڭ اەبىسىز لىكى لىبەرال «بە كىن لىدەر» غزەسنىڭ تىن-تىزىن مەخبرى بازىر كە شەرى اشغال ايتىش اولان لى-چىن-لىن اوردوسى ادىبىزلىك يامباقدادۇر. اھالى ظلم شرايطى آلتىدا ياشايدۇر.

حىيات تەمىلە ئولمىشىدۇر. تىجارەت دىيانىش. اوردو قوماندانلارنى كوچىلرى دولاشوب ايسە دىبىكلرى آداملارنى گولەلورلار.

تو كومان فانلارڭ بەھاسىنى و بىرىلەر.

بە كىن حكومتى؛ 18 مارت تارىخىدە تىرتىب ايدىلمش نەھىش ايتىسەندە گولە نەھىش اولانلارڭ عائەلەرنە مەكافات و بىر يەلمىسى قىزارىنى چىقارمىشىدۇر.

عبدالكرىم ايلە فرانسە-ايسپانىيا قوماندانلىغى آراسىدا كى دانىشبق فرانسە ھىت و كلا شوراسى، مراد كىش وضعىتى مەزكۇرە ايتىش. عبدالكرىم و كىلى صلح تىكلىقىدە بولوندىغىنە كورە فرانسە-ايسپانىيا قوماندانلىغى ايلە عبدالكرىم آرسىدا كى مەزكۇرە ھەر حال باشلانماقتۇر. فرانسە نەھىت مەرخەسەسنى تەمىن ايدىلمىشىدۇر. دانىشبق (اچىد) دە بايىلاجىقدۇر. دانىشبق، فرانسە و ايسپانىيا ھىتلىرى مەشاورەدە بولوندىقدان سوڭرە باشلانماقتۇر.

تور كىا خىبرلىرى بىكلىر و آغالر سورگوز اولونور تور كىا حكومتى شوق ولايتلرنىڭ مەملىكەت اصلاحات و اساسىنى تەمىن ايتىمىدىن اوتىرى شوق ولايتلرنىڭ بىكلىرى و آغالرى اوزاق اولكەلەرە سورمىشىدۇر.

مىصقى كىمالىڭ خاظرەلرى مىصقى كىمالىڭ خاظرەلرى روس دىلەندە اولاراق «زاقىتقا» طرفىدىن چىقارىلاجىقدۇر.

شورا اولكەلەرنە «26» قومونارلرڭ قاتلرلردىن بىرىسى توتامىشىدۇر

جەلمەزە مەلوم دركە 1918 نىچى يىلڭ سىتتابر آينىڭ 20 سىدە تور كىستان چوللرندە انكلىزلرڭ ايلە باكونىڭ 26 قومونارلرى، استىبان شەھومىيان، آيوشا جابارىتسە، غىزىبىكوف و بولداشلىرى قىل ايدىلدى. كىچىن يىلگە يانوار آينىدە ھىمىن خۇنخور قىتلە اشتراك ايدىلردىن و او زمانىكى ائىس-ار حكومت فرقه عضولر نەن فوندىقوف شورا اولكەلەر داخلىدە 7 يىل گىزلندىكىدىن سوڭرە توتامىشىدى.

بو سوڭ گولنردە ايسە شورا عدلىە نەزدە بو آلچاق خانن فوندىقوفك تەحقىقاتى و باقىندە دخى باكىدە اونىڭ مەھكىمەسى اجرا اولونماقتۇر.

اولكە مەزگە بوتون فەلە و كىندىچىلرنى بىك زىيادە مەھافىزەلەيدۇر. بو تەحقىقات و مەھكىمەنىڭ نەتىجىلەرى اوقوبوچىلر بىزە بىلدىرەجىكۇر.

فرىزىكى» يە آبونە يازماق ايسە بىن كىندىچى يولداشلار! قىضا و نەھىتە تورىك و ارمنى تەلەماتىچى يولداش لارە مەراجەت ايدىڭىز!

موصول مەسلىسى اطرافىدە حدود مەسلىسى

بىوك برىتانىا حكومتىڭ استانبول سفىرى لىندە، تور كىيە-عراق حدودى مەسلىسى اوزرە تور كىيە حكومتى ايلە بىگىدىن دانىشبقە كىرىشمەك ايجون كەلچەك ھەفتەنىڭ سوڭىدە آقىرە بىر حرەكت ايتىك فەكرىدەدر.

بىوك برىتانىا حكومتىڭ استانبول سفىرى لىندە، تور كىيە-عراق حدودى مەسلىسى اوزرە تور كىيە حكومتى ايلە بىگىدىن دانىشبقە كىرىشمەك ايجون كەلچەك ھەفتەنىڭ سوڭىدە آقىرە بىر حرەكت ايتىك فەكرىدەدر.

بىوك برىتانىا حكومتىڭ استانبول سفىرى لىندە، تور كىيە-عراق حدودى مەسلىسى اوزرە تور كىيە حكومتى ايلە بىگىدىن دانىشبقە كىرىشمەك ايجون كەلچەك ھەفتەنىڭ سوڭىدە آقىرە بىر حرەكت ايتىك فەكرىدەدر.

بىوك برىتانىا حكومتىڭ استانبول سفىرى لىندە، تور كىيە-عراق حدودى مەسلىسى اوزرە تور كىيە حكومتى ايلە بىگىدىن دانىشبقە كىرىشمەك ايجون كەلچەك ھەفتەنىڭ سوڭىدە آقىرە بىر حرەكت ايتىك فەكرىدەدر.

شورا ارمنستانده

حيواناتلار كيمي

بزلردن هر كس چوق باخشي بيلير كه حيوانلره توق يم - سامان و اوت و يرمنش اولورسهك اونلاردان چوق فائده كوتوره برك. مملكتمزده حيوان يمي آز دره حيوانلره كفايت و يرمنير و كنجيچلر چيچوري اولاراق حيوانلره آز اوت و سامان يديريملر، توق ساخلا ميرلر، بو يوزدن حيوانلار ك بر قسمي تلف اولير بر قسميه قويروغندن چكه چكه يازه چيقاريرلر. بو جور حيوان ياز وقتنده هيچ بر فائده و يره بيلمز، چونكه اتى آرتيره جق و قيش وقتنده اينيرديكي آغيرلكي دولديره جكدر، بو سييدن اوتري او كوزلر قوشلمور و اينكلر سود وير ميور. كيمي نه قدر حيواني وارسه اونا كوردهده حيوان يمينه مالك اولماسي لازم كلور كه قيش وقتنده حيوانه توق يدير ديكدن صكره برآزده احتياط اولورق ياز ايچون قالسون و حيوان اولاقدن قايدانده آراسيره بر آز اوت ويرلسون و هواك بوزوق وقتلنده حيوانلر ايوده ساخلا تليسون و بعضي واقه لر حصوله كلنده يمسز قالماسونلر.

مثال اولورق چند كون اول باغان قاري كوز او كه كوردم، هانسيكه او قدر حيوان تلف اولماسنه سبب اولدي. يازيك يكي آچلماسنه باقبه رق كنجيچلر مز

حيوانلر نه يم يديرمكدن اوتري بر آز اولسون احتياط اوته مالك دكل ايديملر. بو سييدن دولايي كنجيچلر يميز ايديمدن احتياط ايچون اوت تدارك ايتمك فكر نده اولمايديرلر. اوت ذخيره سني ها رادن آرتيرماق ممكندر؟ اكينلر ك ساماني و بيچنكلر ك اوتى آز كلور، حيوانلر مزه كفايت و يرمنير، برجه چاره سي اوت اكمك در.

هر كيم نوز حيواندن چوق فائده آبارمق ايستيره بلا شرط اوت اكملي در. حدر يره برلري اوتارتماقا و تويراقلري حيوانلر ك آيساقلري آنتده بوچ اولماقه ميدان و يرمه مالي، مذكور برلره اوت اكيلورسه بيوك فائده اله كسور يور. مشاوره ايچون بو بارمه كدك آغرو نومه مراجعت ايديله يور آغرونوم هر شئي بي تفصيلاتي ايضاح ايدير او كره دير. كند تصرفات بانكي ذاتا هر نوعي اوت نوخومي كسورتمشدر تركلنه، نه قدر كچ دكل، جيميتر، آرتلر شبعه دن اوز عضولري ياخود آرزو ايدين كنجيچلر ايچون توخوم اله كورملي درلر او برلره و طاغلي رابونلره هارلرده اوت اكمك ممكن دكل اورلرده يم ايچون يازي، كشير (كوك) و قارتوفيل اكملي درلر.

آرود دعاسي

اچمه زين قضانسك حاجي بايرام كند ينده بره نفر ملا صفرعلي وار چوخ بويوك «ملاه لردن حساب اولتور. و چوخ بويوك كتابلر اوخو- بويدر. ملا كلنسان كتابني ايكنجي بايه قدر اوخومشدر اونا كوره بي طرفلر ايچنده مقدس بر انسان حساب اولتور كوياكه الله طرفندن كوند- ريلمش بر مقرب بر ملانگه در و نايه درجه ده ملانگ حرمتي ساقليورار. بر نفر آزوايدك اوشاقي اولمورمش بي چاره آروات فكر ايله بور كه نه ايديم كه بنم اوشاق اولسون چوخ فكردن صكره چاره تايموب كه ملا عمونك يائنه كيتمك لازمدر ديور. آروات بر قدر ياغني كه ته ييشروب كلور ملا صلوات الله جنابلرنگ يائنه «ملا عموسنه قوربان اولوم بنم اوشاغيم اولمور منه بر كتاب آچ ديور. ملا كتابي آچوب قباقه بر آز دوشونوكدن صكره ديور كه سنك ايچون كرك دوغا يازام. ۱۵ منات بول ويراسن بو جور ايله نچه نفر آروانلره بويوك دعا يازويدر.

دعا يازوب بر آني آي كچديكي حالده اوشاغي اولمامشدر لايكن خلقمزك كوزيني باغلايان بو چور عادتلكر قباغي آتنامه لازمي ايدارملر ك نظريني جلب ايديرم.

كوزه تيجي

كوهنه ايشار كه دوام ايدير ويدي باسار ناهيه سينده گورابان كندينه مشهور حريف مشهدي ابراهيم خليل اوز قيزيني زور ايله بولا ساتر و يازيق قيزدا گيتيمير. دويه دويه اره ويرير يعني بولا ساتار مارت آنده قيزيني زور ايله ويرير قاچر ديبلر قيزي

فرقه و قومسومول حياتي

ق. كنجار قورولتاي نك بكونلاري ايكي ميليون كنج ايشجي- كندلي نماينه لري، عموم اتفاق لهين قومونست كنجلر اتفاق يديجي عمومي اتفاق قورولتاي نه توبلانا رق بو آخر وقتلرده نين قومونست كنجلر اتفاق قارشو- سندا دوران بر جوق مسئله نري مذاكره ايشتمدر.

معلوم اولديغي اوزره، عموم اتفاق قورولتايدا ميدانه چقان يكي مخالفت، كنجلره استناد ايله اونى فرقه به قارشو چويرمك تشيئاتدا بولوندي. بو مقصد ايله عموم اتفاق قومونست كنجلر اتفاقي (لهين غراد) تشيكلاتنك بعضي رهبرلري (لهين غراد) قومونست كنجلر نك اعتماد بندان سوء استفاده ايديرلر اونلري مخالفلر ك ياگش بولي ايله ل. ق. ك. ا. مركزي قوميه سته قارشو چويرمك ايسته ديبلر. تشيكلات ايچيره سينده نفاق قورقوسى سو ك درجه آرتشمسي. عموم اتفاق قومونست فرقه سنك اون درديجي قورولتايدا چيقاريلان قرارلاري و يكي مخالفت دسته نك سولري جدي بر صورته ايضاح ايديليكندن سوگرا لهينغراد قومونست كنجلري كنه سنك كوزلري آچيلدي و اونلار عموم اتفاق لهين قومونست كنجلر نفاق و اون درديجي فرقه قورولتايي طرفداري اولديبلر.

معلوم اتفاق لهين قومونست كنجلر اتفاقي يديجي قورولتايي اتفاق سيرا لا ريدا تام برليك اولديغي كوستردى. (لهينغراد) تشيكلاتي نماينه لري ياناندا بولوناراق، تشيكلاتنك كنجلر اتفاق ايله همراي اولديغي فرقه مركزي قوميه و لهينغره صادق قاديغني قيد ايشمشر در. بو بيانات لهينغراد تشيكلاتي حقبه تقدير ايدين بوتون لهين قومونست كنجلر اتفاقي و قورولتاي عضولري طرفدن سو ك

اگر ديسلر شورلو ديميرجي كند مكينك باريمچيق قالمسك سببي بولداش قولاقي تيمور ابراهيم اوغلو اولدو چونكه جماعتك ايچنده او قدر تبليغات آبارديكه «مكيب بزه نه لازمدر» كبي يس سوزلر ايله جماعتك ال آياقي سويودوب آخري ده مكيب باريمچيق قالدي و اوزيه بو ايل شورا عضولكه كيجدي.

لازمي ادارملر ك نظريني جلب ايديرز. لامذهب

شيخار ك فريلداغي

همين ويدي باسار ناهيه سينده اولان شرازي و جادقران كندينه بر فريلداغجي شخ پيدا اولوب قالا باقوب دعا يازماق ايله كنجيچلري سويور. شرازي و جادقران برليك كند شور دارمسك قباغندا اوتورار ايكن كوردوم همين كندك كوهنه قالالاري كشي و اورات جادقران كندنه اولان كورد- لريك مسئله سته كيدوبور شرور قضا- سندن شريار كندندن بر فريلداغجي كورد شخ كلوب دعا يازماق و قالا اقاماق ايله و جماعتي آلدادوب فلهليك ايله فزانديقلاري پارالاري آيور بو جور شخ كبي فريلداغچيلارا كد شورا صدرى نوروز علي وليف اولدوقو ايچون همين شخ جنابي كنددن چچاروب قوموشدى. گور ك عجب كنجيچلر يميز نه وقته قدر بو جور سالانجي ملا شخار ك فريلداغندان بر شبي باشه دوشوب اوقودان آيلاجاقلار.

من محترم اوقوجو بولداشلاردان خاهش ايديرم بزم علمسز بولواشلاري باشه سالسونلار كه بو جور فريلداغجي مللار ك قولاقي بوروب ديمير سوپور كه ايله سوپوروب زيل باشيگه آسونلر.

ويدي باسار خف

بيو كويدي قومسومول و بيونلر ك متجد اجلاسي

1926 نجي ايلك مارت آينك 19 نده ايروان كنجلر اتفاقي قوميه سينك شمه مديرى و بيونر بيوروسى كاتبي بولداشلر ك اشتراكيله بيو كويدي جوان قومونست و بيونلر ك فوق العاده اجلاسي چاغير يلدي اجلاسي نوزك كاتبي طرفيندن آچيلديقدان صكره مر كزدن گلن بولدا شلر ك ويرديكلري سواللر و امتحانلر تيجه سيندن تشيكلات عضولرنگ نه كبي قومده اولدوقلري ميدانا چيقدي بر جوق ضيفليكلر يوزيندن قومسومول كر كسه بيونلر ك داها زياده چاليشانلاري يلدير لدي. البته بو كبي جيهده چالشوب له نييزمه تريه سيله بيليكلنك استقالك سو ساييزمه چيچه كلري حساب اولونان قوم سومول و بيونلر ك مقدس وظيفه لر يدين بريسيذر.

له تروش سليمانوف فرقه اجلاسي

1926 نجي ايلك مارت آينك 14 نده ايروان قضانسك رازدان ناهيه سنه كي فرقه چيلريك اجلاسي وقوع بولدي. مذاكره بومه، 14 نجي فرقه قورولتاينك بيكونلري و برده فرقه به استدعا ويرن بولداشلار ك قبولي.

درجه بويوك سه وينج ايله قارشولانمشدر. قورولتاي قومونست كنجلر اتفاقنك بويوك قصانلريندان برينه آرتيق دقت ييرمشدر. بو نقصان آباريلان ايشلرده كي اويغونسزاقمدان و كنجلر ك احتيا- جندان عارتندر. قورولتاي ايشلر ك جانلا نديربلماسي و بونك كنجلر ك آرزولارينه اويغونلاشديريلمه سي حقتده بر قرار چيقارمشدر. قورولتاي ايشلر ك جانلاندير بلمه سي ايچون مفضل بر بلان ترتيب ايديلمشدر. ايلك نوبه ده اتفاق ايچيره سينده كي دموقراتيا كه نشاندير بيله جك و كنج لرك علمه و تحصيله اولان احتياجي تامين ايديله خكدر.

قومونست كنجلر اتفاقنك كيت- كيد آرتماسي مسئله سني مذاكره ايديرلر قورولتاي بو آرتما و بويومه مسئله سنك دايانديربلماسي و بو ايشك معين بر قاعده به ساليمناسي حقتده بر قرار چيقارمشدر. كنج ايشجيلر ك موزدورلار ك اورتاباب كنجلر ك ياقشي حصه سنك و بوقسول كنجلر ك اتفاقه جلب ايديلمه سي دوام اينديربيلمه لير.

قومونست كنجلر اتفاقنك عمومي مقدارى، آرتوب قومونست يادروسنى كريدنه بر اقدغي ايچون اتفاق اوزره رينده بروله تار و فرقه رهبرلكي جانلاندير بلمه ييدر. لياقاتي و فعال قومونست كنجلر اتفاقي عضولري فرقه به جلب ايديلمه ليدرلر. كنجلر اتفاقنك محلي نوزه كلري وا- سطه سيله، قومونست كنجلر اتفاقه داها دا باقنلاشماق لازمدر.

كندلرده آباريلان ايشلره كلبكده قورولتاينك ظنتجه قوتوبه رانف ايشلر نده فعال بر صورته چاليشان نوز تصرفاتدا يكي اصوللار تطبيق ايدين حال حاضردا فرقه نك دعوتى اوزره تبليغات آباران قومونست كنجلر اتفاقي عضولري اك لياقتي عضولردن حساب اولوناجانلاردر.

برنجي مسئله باره سينده معروضه ده بولونديو ايروان قضا فرقه قوميه سنك مسول كاتبي بولداش شاه كلديان بولداشك معروضه سي يك مراقلي و قائده لي كچدي صكره 5 نفر فرقه به قبول ايديله رك اجلاسي قياتدى.

بوخاري نجلي

تعليماتجى لازمدر ۲۴ نجي ايلدن قمرلو ناهيه سينده اوچ تورك نوزه كي تشكيل اولمشدر، هانسيلر كه بو نوزه كلره هيچ اينديه قدر ل. ق. ك. اتفاقنك تعليماتجيسى ياد ايديوب كلمه بويدير كه گوره نوزه كلرنگ حالي نيچه كيجر.

آنچاق بولداش تعليماتجيلر ارتوروب مر كز اولان قمرلو شهرينده عيش ايشره ته مشغول اولوب كسيريه قالمش تورك نوزه كلري ياددان چقارمشلر.

بو حالي گورديكده مركزي قوميه نك تورك شعبه سنك بوجور تعليماتجيلر ك فولاغينه ديوب (رستوراندان) آيتنامه سين اولورز.

قمرلو كند فرقه و قومسومول اوزه كلر مخبرلري اوزه ككز خاندن، فعاليت و نقصانلر دن قيصه به معلوماتلر يازيكر.

JENI ƏLİFBƏ CƏBHƏSİNDƏ

Mıgri kəzasında olan turq qəndçilərinin jeni əlifba karzı olan həvəslərini və muracəətlərini EJTƏ komitəsi nəzərə alaraq, Aprelin 1-indan itibarən kəza mərqəzində bir jeni turq əlifba bürosy təşqil etmişdir.

Həmin kəzadə komitə öz hesabına bir edəd səvad kyrsy açmışdır və laqin qəndçilərin çol izləri başladığından, kyrsda dərslər ancak sənətiabir aynada başlamak mümqu olar. Fəket kəzadə jeni əlifbanın qidizi çok yaxşı qidir.

KYRSLARIN FYALİJƏTI

Eçmişiazin, Zənqəzyr kəzalərində, və Bəzqərnə nahijəsinin mərqəzlərində qi jeni turq əlifba səvad kyrsları dəvam edib, yaxşı fəalijət qəstərməqdə dirlər.

Axtada isə aprel aynının 20-sindən bir səvad kyrsy açılacaktur.

KƏZETƏ MYXBİRLƏRİNİN MUZAVƏRƏSİ

Maj aynının 8-ində «Zənqı» kəzetəsinin umym Ermənistan muxbirlərinin muzavərəsi çağırılacaktur.

UMYM TURQ İZÇİLƏR KƏNFƏRANSI

Həmin aynın 10-də umym Ermənistan mıkjasında turk

izçilərin kənfəransı çağırılacığına karar verilmişdir. BUTUN TURQ ALƏMI 3AD OLYR

Turq xəlkləri çar huqumətin təzjiki altında jəzadıklarını dəvirdən bəri də ərəb əlifbası təzjiki çəqmizdir.

Bəjuq turk alimləri tərəfindən aparılan tədkikat və

təhkikat sybut edub qi turqlərin əlifbası nə kədər ix-tisar edəcəq olyrsak, o kədər də turk-ərəb əlifbasının pisliləri məjdana çıkar.

Turq xəlkləri, istərgərbədə, istəz ərkdə olsyn, əsirlərcə ərəb əlifbası səjəsinədə zylmət və cəhalətdə kal-dığından, qələcəqdə mədəni-jət və tərakkı jolyyny tez-

liqlə axtarabilməq için idi qi turqolozi kyryltajı mə-dənijət açarı olan və zəh-mətqəz xəlkimizi əsirlər əsarətindən azad edəcəq jeni əlifbajı kəbyl etdi.

O dur qi juz miljolarca turk xəlkləri turqolozi ky-rultajın kərar və kətnamə-dən əad və məsryr olyrlar. M. Rizajof

mallarına və kojynlarına bojuq tələfat və zərərlər dəqdı qəndçilər tarla izlə rindən nə kədər dalı kal-dılar karın jagması bag-larda və və bagçalarda mivə agaclarına nə kədər sədmə vurdu...

Kyrt bulutly qun axta-ran təqi karın jagmasıa qərə İrəvanın kassablərində kojyn ətinin qırvanqəsini 50 qəpəqə satırlar juz min nazı gəməzə ilə...

Sətdar Kylyjof

TURQIJƏDƏ JENI TURQ ƏLİFBASI

Turqijədə məarif komi-sarlığının nəzdində xysysi bir komision təşqil olyn-myədur hansı qi jeni əlif-basının nə cur tətbik edilə-cəjini, və turq ədəbijatın isla-hı barəsində çalıracaktur.

Butun mətbyat jeni turq əlifba təəfdarı dur.

BƏJANI TƏBƏQQUR

Biz Ermənistanda jəgılan turq kızıl əsqərləri E. K. (b) F.M. komite turq əb-bəsinin və ELƏQ ittifaki mərqəzi komitə turq əb-bəsinin bizə məarif cıhətindən etmiş oldykları qəmə-qi qəryb də səmimi kəlb-dən təəzqur edəriq və qə-ləcəqdə bizlər ilə dahada sıki əlakə saxlamasını və qəməq etməsinə arızı edə-riz. Turq belyəqi

Erm. J. T. Əlifba təşqilatlarının fəvkə'ladə kənfəransı (22 fəvr. 1926)

ARAMSIZ QƏZƏTLƏJİRLƏR

Baqıdən «Zənqı» kəze-təsinə 15 pyt jeni əlifba hy-rufat qəlməsini, Zənqı-bas-ar həvəsqar qəndçiləri sə-mimi kəlbədən təbriq edib, səvqily «Zənqı» kəzetəsinin jakın zəmanda ymymijətlə

jeni əlifba ilə çap və nəər olacığıni qəzətləjorlər.

Qəlam Fərhədof

İRƏVANDA TURQ PİONERLƏRİNİN HALLI

İrəvanda iqi turq kollək-tivi var, bynlərin içərisində bir ziddiliq var qi dahi bə-zəqəlməz, ona səbəb də

turq pionerləri həvəs ilə is-tiraq eyləmirlər. Bynyn kə-bağıni almaga İrəvan bu-rosynyn, və məqtab mudu-runin nəzər dikkətini cəlb edəriz. Pəza Maqinis

JAGAN KƏRLİN NƏTİCƏSİ

Kar jagdıkdə qəndçilərin

بوجادن-سگره باموق چوق ياخشى محصول ويرير.

چاودار (اويوس)

چاودارده اوج يارباق و بونجا کبی تورپاقی دینچلیدیر، لاکن چاودارک بر یاخشى خستى اودر که چاودار قوراققدن قورقان دکل. چاوداری صوسز برلرده اکمک اولور. چاودار دخی بر چوق ییلر گوگرئی ویریر. برنجی ییل اونگله برلکده تاخل اکمک ممکندر. 3-4 ییل اوت ییچندن سگره شوم ایدیلور. چاودارک توخوملری دها بیوک در بو-سیدن اوتری بر دسیاتین یرده 10-12 بوت توخوم اکمک لازمدر. چوق اوت قالدیرماقدن اوتری اوت تخملى ايله برابر یلمیق آدلانان اوتدن ده اکرلر. هم بونجانى و چاودارى یاز موسمنده تزلیکله آکملی که تورپاق نم ایکن تز گوگروب تورپاقده کونک سلسونلر. بو اکمه اوتلار ختام و ییچننگ (چایر) برلرک اوتلرندن دها غدالی ددرلر. اینکلره بو اوتدن یسیرتمه اینکلر سودلرینی آرتیریرور.

آخر وقتلرده آمریقاده اوج يارباقی و چاوداری گوگرئی ایکن چچرک قورودیور و قیش وقتى دوتقوزلره و طاووقلره یدیریلورلر، بو یوزدن دوتقوز لار کولکایور و طاووقلر ایسه چوق بورتا دوغورلر

20 کیرونکه قدر اوج يارباق تو-خومی اکملی. اوج يارباق طائلق و

اوج يارباق و یلمیق برلکده

سوسز برلرده ده گوگریر، او صفوقلر دن قورقان دکل.

بونجا

بونجا صفوقدن قورقار بو سیدن اوتری بونجانى ایستی محللرده و صولی برلرده اکمک لازمدر. بر دسیاتین تورپاقده 2 بوت قدر بونجا توخومی اکملی. یاخشى اولاردی بونجا تارلاسنی اولجه کول ايله قوتلندیرمک و سگره اکمک. چوق دفعه بونجانى اکر و 6-8 ییل براقیرلر که بر دینچلسون لاکن دها یاخشى اولور 4-5 ییل ییچمک سگره تورپاقی یازده سوکمک

سیله گوگرئی ایچون هوادن غذا الورلر و اوتی بیچهنده مذکور کولکلر غذا ایله دولو ممهچقلره تورپاقک ایچینده قالاراق تورپاقی (قوتلندیرور) دینچلیدیلورلر، اوتدن سگره تاخل اکمش اولساق ایکی دفعه آرتق محصول قالدیرارز.

اوج يارباق

اوج يارباق ییلرجه محصول ویرن بر گوگرئی در. بر دفعه اکمکسه بر نیچه ییل متمادیا گوگریر اوج يارباق برنجی ییلده، اوت ویریموب آتچق دسته دسته يارباق ویره رک تورپاق بوزنده ساریلوب یايلور، او ییل آتچق کولکلرک قوتلنمسنه زور ویریر.

برنجی ییلی بیوده کچرمامکدن اوتری اوج يارباق ایله برابر بقدای و یا اینکه آریا اکیرلر، دها یاخشى آریا اکمکدر، چونکه آریا تز بشیر، و آریانی تز بیچهنده اوج يارباق تک قالاراق کوزلیجه گوگریر، ایکنجی و اوچنجی ییلرده اوج يارباقک اوتلری بیچمهلی، تورپاقی شومالمالی و او یرده تاخل اکملی. اوج يارباقک دشمنی قورد اوتی دینیلن مضر اوتدر. اوج يارباقده بو مضر اوت کورلیدیکی کبی اوزرینه نفت توکوب اونى یاندیرمالی بوقسه قورد اوتی اونک کولکلرینی محو ایدر. بر دسیاتین یرده 1 بوت

کند تصرفات حیاتی

کندجی ایستهرایسهک اینکلرک اوتلاق چیقانا قدر حیوانلرک ایچون اوت بولسون، اوت اک و اکتر ایسترسک اینکلک سود مقدارینی آرتیرسون، اوت اک، اونگله اینکلرک و عمومیتله بوتون حیوانلرک بیه

اوت اکک لازمدر

آخر ییلرده کندلیلرین شکایت ایتمکده درلر که مالک اولدیغی تورپاقلر لزومسزدرلر حالبوکه قوجا آدملرک دیدیکه کوره مذکور تورپاقلار اوللری ایندین زیاده محصول ویرورلرایدی.

چوق دوزه بک دوغرودر. هر ییل، تورپاقی قوتلندیرمهدن عینی تورپاق ایچنده بر چشید نباتات اکمک تیجه سیله تورپاق حددن زیاده بوردیلور. بزیم کندلیلر یونی نظره آلمه رق عینی تورپاق حصه سنده بقدای و آریا اکمکده دوام و اوج یا اینکه درت ییلده بر دفعه ده خام براقورلر، کویاکه تورپاق دینچلسون. خام براقیان نارلاده جور بهجور یس اوتلر گوگریمکه باشلابوب تورپاقی دهاده قوتدن صالیورلر. اوته احتیاج کورلیدیکی حالده کندلیلر مذکور خام یرد گوگرین یس اوتلری بیچیلورلر، اوده 40-70 بوت بر دسیاتین یردن.

اوج يارباق اوتک چیچگی اوت ویرمکدن بونلارک کولکلرند بر نوعی ممهچقلر واردر که اوتلار واسطه

